

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ภาพแทน “ชาวเขา” ในภาพยนตร์ไทย

พัชราภรณ์ เรืองทอง

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

รายงานวิจัยฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์การนำเสนอความภาพแทนชาวเขาในภาพยนตร์ไทยจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ เรื่องพยัคฆ์ร้ายสายหน้า เรื่องรักจิ้ง เรื่องรักนะ พ่อตะตึงโหลง และเรื่องกระสือครึ่งคน

ผลการศึกษาพบว่า ภาพแทนชาวเขาในภาพยนตร์ไทย 5 ลักษณะ ได้แก่ *ลักษณะแรก* ภาพยนตร์นำเสนอให้ชาวเขาเป็นผู้ร้ายจากผลของการขาดแคลนอาหาร ไม่มีรายได้จากการทำงาน *ลักษณะที่สอง* ภาพยนตร์นำเสนอภาพลักษณ์ตัวตนของชาวเขา ไม่ว่าจะเป็นการพูดออกเสียงไม่ชัด การแต่งกายที่แตกต่างจากคนพื้นเมือง หรือการกระทำที่ผิดแปลกจากคนกระแสน้ำทำให้เกิดความตลกขบขัน *ลักษณะที่สาม* ภาพยนตร์นำเสนอเรื่องผิวกวักกับวิถีชีวิตของชาวเขา ซึ่งสื่อให้เห็นว่าเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ที่มีบทบาทต่อความคิด จิตใจของชาวเขา *ลักษณะที่สี่* ภาพยนตร์นำเสนอภาพหมอมือ ชาวเขาที่มีพฤติกรรมความต้องการทางเพศ หลอกหลวงหญิงสาวให้หลงเชื่อแล้วล่วงละเมิดทางเพศ อีกทั้งยังนำเสนอภาพหญิงสาวชาวเขาที่นับถือความเชื่อทางไสยศาสตร์หรือเรื่องลึกลับ และใช้ความรู้สึกมากกว่าความรู้และเหตุผลจึงถูกหลอก ซึ่งสื่อให้เห็นความลำหลังและความไม่ทันคนของชาวเขา และ *ลักษณะสุดท้าย* ภาพยนตร์นำเสนอให้เห็นความแปลกแยกแตกต่างระหว่างชาวเขากับคนเมือง ทั้งด้านภาษา การแต่งกาย ซึ่งชาวเขาจะต้องต่อสู้ดิ้นรนมากกว่าภาวะปกติ อย่างไรก็ตามภาพยนตร์ยังสื่อให้เห็นว่าชาวเขาสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมเมืองได้ในระดับหนึ่งด้วย

คำสำคัญ : ชาวเขา, ชนกลุ่มน้อย, ภาพแทน, ชาวเขาในภาพยนตร์ไทย

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561
วันที่ 15 กันยายน 2561
ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Representation of “Chao Khao” in Thai movies

Phatcharaporn Ruangthong

Thai Language program, Humanities and Social Sciences Suan Sunandha Rajabhat University

ABSTRACT

This paper aims to study and analyze representation of "Chao Khao" in 4 Thai movies. Phayakrai Saina, Rung Jung, Rak Na Po Ta Thing Nong and The Dwarves Must Be Crazy.

According to the study, the representation of "Chao Khao" in the movies revealed 5 aspects i.e. aspect 1: Chao Khao as villains owing to famine and inability to generate income, aspect 2: Chao Khao as a group who had articulatory disorders and exotic dressing code (different from the native) or amusingly strange conducts, aspect 3: spirit and Chao Khao's way of life which was expressed as an important part in their culture affecting their way of thought and spiritual way, aspect 4: Chao Khao's shaman who had sexual desire, deceiving young girls to violate them and Chao Khao's girls who worshipped superstition or unseen things and used their feeling rather than reasoning resulting in being deceived, this depicted underdevelopment and obsolescence in Chao Khao and last aspect: alienation of Chao Khao and urban people either language or dress code making Chao Khao struggle more than normal; nevertheless, the movies also depicted adaptability in Chao Khao as they could live in the city in some degree.

Keyword : Chao Khao, minority group, representation, Chao Khao in Thai movie

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทนำ

ปัจจุบันชาวเขาเผ่าต่างๆในประเทศเริ่มเข้ามา มีบทบาทในสังคมไทยมากขึ้น นำเสนอวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ วัฒนธรรม รวมไปถึงเอกลักษณ์ ประจำชาติพันธุ์โดยการโฆษณาตัวตนผ่านสื่อ ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อโทรทัศน์หรือสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น รายการโทรทัศน์ วรรณกรรม บทเพลง หรือแม้แต่ ภาพยนตร์ ซึ่งสื่อที่กล่าวมาข้างต้นนั้นผู้ผลิตมักดึง เอาเอกลักษณ์ที่เห็นเด่นชัดของชาวเขาออกมา เผยแพร่ให้กลุ่มคนกระแสหลักหรือคนเมืองได้พบเห็น

ผู้ผลิตภาพยนตร์หยิบเอาวิถีชีวิต ความเชื่อ วัฒนธรรมของชาวเขานำมาสร้างเป็นตัวละครที่ ปรากฏในภาพยนตร์เป็นเวลายาว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 นับเป็นเวลา 47 ปีมาแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่ ตัวละครชาวเขามีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็น ตลกสร้างเสียงหัวเราะ สร้างสีสัน ให้กับผู้ชม หรือ ลักษณะต่อสู้ชีวิตสร้างอารมณ์ สะเทือนใจ แต่ความตลกที่ถูกนำเสนอออกไปนั้น เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการเหยียดพฤติกรรม ตัวละคร เนื่องจากคำพูด การแสดงออก หรือการ กระทำของพวกเขามีความแตกต่างจากคนใน สังคมไทยส่วนใหญ่

ภาพยนตร์ที่นำเสนอภาพแทนของชาวเขา เป็นตัวแทนบอกเล่าเรื่องราวของชาวเขา ช่วย สร้างประสบการณ์ความรู้ ความเข้าใจให้กับคน กระแสหลักได้เข้าใจถึงความเป็นอยู่ของชาวเขา และปรับเปลี่ยนทัศนคติในทางลบที่คนกระแสหลัก มีต่อชาวเขา ทำให้ประชาชนที่ดำรงชีวิตอยู่ใน สังคมเมืองได้สัมผัสและรับรู้ถึงการดำรงชีวิตของ ชาวเขาว่ามีความเป็นมาที่ที่น่าสนใจอย่างไร ได้ เรียนรู้วิถีชีวิตและเปิดมุมมอง ได้เห็นถึง เอกลักษณ์ วัฒนธรรมอันหลากหลาย และ

ความน่าประทับใจแฝงอยู่ในจิตวิญญาณและ วิธีการดำเนินชีวิตของเขา

บทความวิจัยฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา การนำเสนอภาพแทนชาวเขาในภาพยนตร์ไทย ว่ามีการนำเสนอภาพแทนวิถีชีวิตของชาวเขา อย่างไร โดยศึกษาจากภาพยนตร์ไทยที่เกี่ยวข้อง กับชาวเขาจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ เรื่องพยัคฆ์ร้าย สายหน้า เรื่องรักจิ้ง เรื่องรักกะ พ้อต๊ะตึงโห่ง และเรื่องกระสือครึ่งคน การที่ผู้ผลิตสร้างสรรค์ บทบาทตัวละครในภาพยนตร์ให้ออกมาเป็น ผลงานหนึ่งชิ้นได้นั้นล้วนมีองค์ประกอบหลาย ส่วน ซึ่งองค์ประกอบหลักคือการให้ภาพหรือสร้าง ภาพแทนให้กับตัวละคร โดยทฤษฎีภาพแทน ของ Stuart Hall ได้กล่าวไว้ว่า ผลผลิตความหมาย ของสิ่งที่คิด (concept) ในสมองของเราผ่าน ภาษา เป็นการเชื่อมโยงระหว่างความคิดและ ภาษา ซึ่งทำให้เราสามารถอ้างอิงถึงโลกวัตถุจริงๆ ผู้คน เหตุการณ์ หรือจินตนาการถึงโลกสมมุติ (เอกรัฐ เลหาทัยวานิชย์, ออนไลน์) นอกจากนี้ การให้ภาพตัวละครผ่านบทบาทการแสดงยังเป็นการสร้างสรรค์สร้างภาษาประกอบ การสร้าง ความหมาย โดย Hall ได้ให้ความหมายของภาพ แทนอีกว่า การประกอบสร้างความหมายผ่าน ภาษา โดยใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อสารอย่างมีความหมาย กับผู้อื่น และสามารถใช้อัญญาเพื่อการอ้างอิงถึง โลกความจริง รวมไปถึงสิ่งที่เกิดจากจินตนาการ และความคิด (เอกรัฐ เลหาทัยวานิชย์, 2556)

ภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับชาวเขาจำนวนทั้ง 4 เรื่องนี้มักให้ภาพชาวเขาที่ยึดโยงกับความล้า ทางด้านความรู้ ความเข้าใจ เนื่องจากขาดโอกาส ทางการศึกษาจึงส่งผลให้มีชีวิตประจำวันอยู่บน ความเชื่อ ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อเรื่องผี ความเชื่อ เรื่องไสยศาสตร์ หรือความเชื่อที่ปฏิบัติต่อกันมา

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ช้านาน ตามความเชื่อของชาวเขาแล้วนั้นหมอผีประจำหมู่บ้าน เปรียบเสมือนผู้รู้ที่สามารถแก้ไข ปัญหา เหตุการณ์อันหนักหน่วงต่างๆที่ชาวเขา ประสบได้ และเอกลักษณ์เด่นของชาวเขา คือ สำเนียงการออกที่ผิดเพี้ยนจากความถูกต้อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำเสนอ วิถีชีวิต ความเชื่อ ความรัก และปัญหาต่างๆ ที่ แสดงให้เห็นถึงภาพแทนของชาวเขาในภาพยนตร์ไทย

สมมติฐานการวิจัย

ภาพแทนชาวเขาในภาพยนตร์ที่คัดสรรมา จำนวน 4 เรื่องนั้นถูกยึดโยงกับความล้าหลัง มัก เป็นผู้ผิดหวังในความรัก ซึ่งความผิดหวังในเรื่อง ของความรักนั้นก็มียหลายรูปแบบ มีวิถีชีวิต เกี่ยวกับความเชื่อ โสยศาสตร์ นับถือผี ไม่ว่าจะ ผีบรรพบุรุษหรือแม้แต่ผีต่างๆ

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือก ศึกษาวิจัยจากภาพยนตร์ไทยจำนวน 4 เรื่อง โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. คัดสรรภาพยนตร์เกี่ยวข้องกับชาวเขา
2. ศึกษาทฤษฎีแนวคิดการสร้างภาพแทน
3. ศึกษาและวิเคราะห์ภาพยนตร์
4. สรุปผล

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาภาพแทน ชาวเขาโดยศึกษาจากภาพยนตร์ไทยจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่

1. พยัคฆ์ร้ายสายหน้า (พ.ศ.2548)

2. รักจัง (พ.ศ.2549)
3. รักนะพ่อตี๋ตั้งโหม่ง (พ.ศ.2554)
4. กระสือครึ่งคน (พ.ศ.2559)

นิยามศัพท์

ชาวเขา หมายถึง กลุ่มคนที่มีเอกลักษณ์ ทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี และพิธีกรรม มี ภาษาพูดเป็นของตัวเอง แหล่งอาศัยอยู่บนภูเขาสูง อาชีพหลักในการสร้างรายได้คือเกษตรกร ปลูกผัก ทำไร่ วัฒนธรรมหรือประเพณีที่เด่นชัด คือ นับถือผี ซึ่งสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ และส่วนใหญ่ผีที่ นับถือนั้นจะเป็นผีบรรพบุรุษของครอบครัวตนที่ ล่วงลับไป และชาวเขาในแต่ละชนเผ่าจะไม่ แต่งงานข้ามเผ่าข้ามชนชาติกัน

ผลการวิจัย

คนกระแสหลักหันมาให้ความสนใจวิถีชีวิต ของชาวเขามากขึ้น ไม่ว่าจะเป็วัฒนธรรม การแต่งกาย หรือแม้แต่แหล่งอาศัย จนชาวเขา บางชนเผ่าสามารถสร้างรายได้จากการเปิด หมู่บ้านเป็นแหล่งท่องเที่ยว ด้วยความสนใจนี้จึงมี ผู้ผลิตเริ่มนำเสนอภาพชาวเขาผ่านบทภาพยนตร์ ทำให้ชาวเขาเริ่มเข้ามามีส่วนร่วมกับคนกระแสหลัก มากขึ้น และยังมีสื่อต่างๆที่นำเสนอ ให้ความสนใจ แสดงให้เห็นว่าชาวเขายังมีตัวตนอยู่ในสังคม จาก ที่กล่าวมานั้น ภาพยนตร์เป็นสื่อหลักที่สะท้อน ความเป็นอยู่ นำภาพวิถีชีวิตของชาวเขาเหล่านั้น มาเสนอให้แก่คนกระแสหลัก ไม่ว่าจะเป็ ความมีน้ำใจของชาวเขาหรือมิตรภาพที่แน่นแฟ้น เพื่อลดทิวหรือความคิดเดิมของคนพื้นราบ ส่งผล ให้คนกระแสหลักเปิดโอกาสและมองเข้าถึงลงไป ในจิตใจ โดยมองข้ามฐานะในสังคม

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

จากการศึกษา ภาพยนตร์ทั้ง 4 เรื่องนั้น สามารถแบ่งประเด็นได้ ดังนี้

1. ความเชื่อของชาวเขา

ความเชื่อ และพิธีกรรมสำคัญของชนเผ่า มักจะเกี่ยวข้องกับชีวิต การเกิด การตาย และการเจ็บไข้ได้ป่วย ความเชื่อและพิธีกรรม แสดงออกถึงความสัมพันธ์ของชาวเขาที่มีต่อผี สิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติที่อยู่รอบตัว แต่ละเผ่าจะมีรายละเอียด ที่แตกต่างกันไป ชาวเขาเชื่อว่าการเจ็บป่วยมีสาเหตุมาจากผี จึงมีหมอประจำหมู่บ้านที่บอกถึงอาการ และวิธีการรักษา

1.1 ความเชื่อเรื่องผี

ชาวเขาเชื่อว่าผีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ผีมักมีความเกี่ยวข้องกับการเกิด การตายของคนในชนเผ่า ชาวเขาทุกเผ่าจึงนับถือผี และมีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมต่างๆเกี่ยวกับผีหลากหลาย นอกจากผีจะเกี่ยวข้องกับการเกิดและการตายแล้ว ยังเชื่ออีกว่าผีเป็นผู้ทำให้ชาวบ้านเกิดอาการล้มไข้ เจ็บป่วย เมื่อคนในหมู่บ้านล้มป่วยผีจึงเป็นทางเลือกในการรักษาโรค ผีตามความเชื่อของชาวเขาใน เรื่อง*กระสือครึ่งคน* ในภาพยนตร์เรื่องนี้กล่าวถึงความเชื่อเรื่องผีที่เกี่ยวข้องกับวันเกิด ตัวอย่างบทสนทนา

“ถ้าเกิดสี่เชียว จะเจอผีตอนไหนล่ะ คนที่เกิดสี่เชียว เขาห้ามไปงานศพ เพราะอาจจะเจอผีในงาน ถ้าเกิดวันสี่ชมพูล่ะ เกิดวันสี่ชมพู ห้ามเข้าห้องน้ำที่อื่น เพราะมีโอกาสเจอสูงมาก”

(ปิณฑ์ บันลือฤทธิ์, *กระสือครึ่งคน*, 2559)

บทสนทนาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผีมีส่วนร่วมกับวิถีการดำเนินชีวิตของชาวเขาตั้งแต่กำเนิดจนถึงอายุชัย ผีมีอำนาจ อิทธิพลกับชาวเขาเป็นอย่างมาก

1.2. ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์

ตามความเชื่อของชาวเขาแล้วนั้นพิธีไสยศาสตร์สามารถช่วยให้วิญญูจัญไรได้ถูกต้อง และทำการรักษาเกิดผลมากกว่าแพทย์แผนปัจจุบัน เพราะความเจ็บป่วย ล้วนมีเหตุผลมาจากการผิดผี ทำให้ผีโกรธเคืองและมาแก้แค้นลงโทษส่งผลให้เกิดอาการเจ็บป่วย จึงต้องใช้วิธีจัดการกับผีให้คนไข้หายจากโรค หมอไสยศาสตร์ไม่ได้มีหน้าที่เพียงแค่รักษาโรคเท่านั้น เพราะในเรื่อง*รักนะ พ่อตะตึงโหนดง* จะกล่าวถึงการรักษาโรคมะเร็งของทีป้อแล้ว ยังกล่าวถึงการทำเสน่ห์ให้กับปอจูด ดังบทสนทนาที่ว่า

“ทำเสน่ห์ให้หน่อย เอาให้ทีป้อหลงเสน่ห์เลยนะ”

(วศิน ปกป้อง, พุดพิงค์ พรหมสาขา ณ สกลนคร และกัญนาง ปัทมสุต, *รักนะ พ่อตะตึงโหนดง*, 2550)

เนื่องจากชาวเขานับถือหมอไสยศาสตร์ประจำหมู่บ้าน เพราะเชื่อว่าสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆให้ได้ นอกจากรักษาโรคภัยไข้เจ็บ ยังเป็นบุคคลที่สำคัญในการทำพิธีกรรมต่างๆในหมู่บ้าน

2. ความรักของชาวเขา

ความรักเป็นอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับความเสนหาและความผูกพันทางอารมณ์ ในบริบททางปรัชญาความรักเป็นคุณธรรมซึ่งสะท้อนถึงความเมตตา ความเห็นอกเห็นใจ และความเสนหาทั้งหมดของ

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มนุษย์ สังคมภายในปัจจุบันเปิดกว้างมากขึ้น คนเมืองเริ่มเข้าไปศึกษาวิถีชีวิตของชนชาวเขาบน ที่ราบสูงมากขึ้น เป็นเป็นเรื่องปกติที่มีสิ่งแปลกตา เข้ามาชักจูงจึงส่งผลให้เขาเขาไม่ว่าจะเป็นผู้ชาย หรือผู้หญิงต่างหลงใหลในความแปลกใหม่ ความทันสมัย หรือแม้กระทั่งคนเมืองที่เข้าไปนั้น อาจทำให้เขาเขาหลงใหลกับความไม่เคยเห็น ความแปลกใหม่นั้นได้

2.1 ความรักที่สมหวัง

ภาพยนตร์ เรื่องรักจัง ให้ภาพชาวไทย ภูเขา มีใบหน้าหล่อเหลา หน้าตาดีประจำหมู่บ้าน มีชื่อว่า “ลอสู” ซึ่งเป็นที่หมายปองของ อาล่ากับ อาลู่ สองสาวสุดน่ารัก ที่แข่งขันแย่งชิงพิชิตใจ หนุ่มหล่อลอสู ในตอนท้ายความวุ่นวายคลี่คลาย ลอสูกับอาลู่ได้แต่งงานกัน แต่เรื่องราวความรัก ของไม่ได้มีเพียงแค่สองคนนอกจากอาลู่จะเป็น ภรรยาของลอสูแล้ว อาล่าก็ยังเป็นหนึ่งในภรรยา ของเขาด้วย เนื่องจากประเพณีของชาวเขาให้ แต่งงานเพียงชายหนึ่งคนหญิงหนึ่งคนเท่านั้น แต่ ก็ไม่ใช่อุปสรรคในเรื่องความรักของพวกเขาทั้ง สามคน ดังในบทสนทนาที่ว่า

“ทำไมให้ลอสูแต่งงานกับอาล่าละก็ ประเพณีเราให้แต่งงานได้แค่คนเดียวแต่ก็ ไม่ได้ห้ามให้อยู่กันสามคนนะ”

(เหม็นต์ เซตมี, รักจัง, 2549)

บทสนทนาข้างต้นจะเห็นได้ถึงแม้ว่า ชาวจะมีความรักที่ต่างไปจากคนอื่น กล่าวคือ ความรักแบบสามคนสามีภรรยา แต่ชาวเขาก็ ประพฤติปฏิบัติตามวัฒนธรรม ประเพณีประจำ เผ่า โดยที่อาลู่ยอมให้อาล่าได้เข้าพิธีแต่งงาน กับลอสู แต่พวกเขาสามคนรู้กันว่าเขาทั้งสามรักกัน

เหตุที่ไม่สามารถแต่งงานกันได้ทั้งสามคนนั้นเป็น เพราะชนเผ่า ชาวเขาเป็นกลุ่มคนที่เคร่งวัฒนธรรม ประเพณีอย่างยิ่ง แต่ภาพยนตร์กับบิดเบือน ประเพณีหรือ วัฒนธรรมที่ชาวเขาปฏิบัติตามกัน นั้น สะท้อนให้เห็นว่า ภาพยนตร์เรื่องนี้ต้องการ สื่อให้เห็นว่าความร่วมมือกำลังเข้าไปทำลาย วัฒนธรรมแบบเดิมของชาวเขา จึงส่งผลให้ผู้ชมที่ เป็นชาวเขาไม่พอใจเป็นอย่างมาก

นอกจากผู้ผลิตภาพยนตร์จะนำเสนอ ภาพความรักแบบสมหวังให้กับชาวเขาด้วยตนเอง แล้วนั้นบางเรื่องยังมีการนำเสนอความรักแบบ สมหวังโดยชาวเขากับคนเมืองอีกด้วย ดังเช่น ภาพยนตร์ เรื่องรักนะพ่อตะตึงโหน่ง เป็น ภาพยนตร์ที่นำเสนอความรักของชายชาวเขากับ คนเมืองในตอนแรกเป็นการนำเสนอในชาวเขา ผิดหวังในเรื่องของความรัก แต่ในตอนสุดท้าย พวกเขาทั้งสองก็ได้รักกันอย่างมีความสุข ผู้ผลิต ภาพยนตร์นำเสนอภาพความรักของตัวละคร แตกต่างจากความจริง โดยการสร้างให้ตัวละคร ชนชาวเขามีความรักที่สมหวังกับตัวละครกระแส หลัก ซึ่งเป็นเรื่องที่แปลกไปจากภาพยนตร์ที่ เกี่ยวกับชาวเขาเรื่องเดิมที่เคยมีมา

2.2 ความรักที่ผิดหวัง

ภาพยนตร์ เรื่องรักนะพ่อตะตึงโหน่ง ได้นำเสนอภาพความรักไม่สมหวังของชาวเขา ด้วยตนเองด้วย เช่น ความรักของป้อจูสาวสวยใน หมู่บ้านที่หลงรักที่ป้อ แต่ฝ่ายชายไม่ได้ชอบเธอกลับ เธอมักแอบมองที่ป้ออยู่บ่อยครั้ง ทำทุกทางให้ได้ รักกับที่ป้อจนเธอเลือกไปทำเสน่ห์กับหมอผี ประจำหมู่บ้านและถูกหมอผีข่มขืน เธอผิดหวังใน ความรัก เธอเลยหันไปเป็น “จุ่มโป๊ะ” หญิงสาว บริสุทธิ์ที่คอยสอนเรื่องเพศสัมพันธ์ให้กับชายหนุ่ม ก่อนพวกเขาเข้าพิธีแต่งงาน ฉากนี้ในภาพยนตร์

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

นำเสนอวัฒนธรรมของชาวอาข่าแบบผิด จนชาวอาข่าชาวของเผ่าออกมาวิพากษ์ วิจัยเห็นว่าไม่เป็นความจริง เพราะวัฒนธรรมของเขาไม่ใช่แบบนี้

2.3 ความรักแบบมิตรภาพ

มิตรภาพของชาวเขาในภาพยนตร์ เรื่อง **พยัคฆ์ร้ายสายหน้า** เป็นการร่วมมือกันออกปล้นโรงพยาบาลจิตเวช เหตุผลที่ทำเช่นนี้เนื่องจากหมู่บ้านของพวกเขาไม่มีรายได้ ที่ดินทำมาหากินถูกนายทุนยึด จึงส่งผลให้เข้าออกมาหาเงินกลับไปหมู่บ้าน ถึงแม้การช่วยเหลือหมู่บ้านของพวกเขาจะเป็นการกระทำที่ผิด แต่การกระทำแบบผิด ๆ นี้สะท้อนให้เห็นมิตรภาพของกลุ่มเพื่อนในภาพยนตร์เรื่องสะท้อนให้ถึงความคิดที่ล้าหลังของชาวเขา มีพฤติกรรมเลียนแบบการลักทรัพย์จากคนกระแสหลัก แต่รู้เท่าไม่ถึงการณ์นี้กับสร้างมิตรของชาวเขาให้มีความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งขึ้น สื่อให้เห็นถึงความรักพวกพ้องที่ชาวเขามีต่อกันและไม่อาจทอดทิ้งกันเพื่อความสุขสบายของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้

มิตรภาพในภาพยนตร์ เรื่อง **รักจิ้ง** เป็นมิตรภาพของชาวเขาที่แตกต่างจากภาพยนตร์เรื่องอื่นคือ เป็นมิตรภาพระหว่างชาวเขากับคนเมือง ซึ่งคนเมืองเป็นดาราชื่อดัง ประสบอุบัติเหตุรถชนแล้วพลัดตกจากภูเขาจนทำให้ความจำเสื่อมสะท้อนให้เห็นถึงความมีน้ำใจของชาวเขานบดอยที่เราอาจหาได้ยากจากสังคมเมือง ซึ่งพวกเขาแสดงออกมาจากความจริงใจ ไม่ได้ปรุงแต่งอารมณ์ใดๆ

มิตรภาพของความเป็นเพื่อนในภาพยนตร์เรื่อง **รักนะพ่อตี๋ตั้งโหลง** จะกล่าวถึง ที่ป้อ หล่อชูหม่าจู้ สามหนุ่มหล่อประจำหมู่บ้าน ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทกัน เห็นได้จากตอนที่ หมออนามัยรายงานว่าที่ป้อเป็นโรคมะเร็ง หม่าจู้กับหล่อชูเสียใจมาก

กอดคอร้องไห้กันสามคน แล้วตะโกนด่าทอโชคชะตาที่กำลังจะทำให้พวกเขาจากกัน

ภาพยนตร์ เรื่อง **กระสือครึ่งคน** เล่าถึงเรื่องราวมิตรภาพของคนกลุ่มใหญ่ที่อยากช่วยเหลือหมู่บ้านให้ปราศจากผีที่ออกมาอาละวาด สร้างความเดือดร้อนให้กับชาวบ้าน

สรุปได้ว่า ภาพยนตร์ที่ผู้วิจัยเลือกมานั้นจะสอดแทรกความรักของมิตรภาพทั้งหมด เพราะมนุษย์เรานั้นเป็นสัตว์สังคม ไม่สามารถอยู่คนเดียวโดยไม่มีเพื่อนได้ มิตรภาพของคำว่า “เพื่อน” หลาย ๆ คนอาจมองความหมายของคำว่า เพื่อนแตกต่างกันออกไป แต่ความหมายของคำว่าเพื่อนของตัวละครในภาพยนตร์ที่ผู้วิจัยเลือกมาทั้ง 4 เรื่องนั้น หมายถึง มิตรภาพอันงดงามเสมอ พวกเขามีความจริงใจให้แก่กัน เพื่อนไม่จำเป็นจะต้องเป็นผู้ที่ทำให้เราต้องถูกใจเสมอไป เพราะเพื่อนไม่ได้เป็นผู้วิเศษ ที่จะต้องดลบันดาลทุกสิ่งที่เราต้องการได้

3. ปัญหาของชาวเขา

ปัญหาต่างๆของชาวเขาจะพบเห็นได้จากภาพยนตร์ เรื่อง **พยัคฆ์ร้ายสายหน้า** ซึ่งนำเสนอภาพชาวเขากลุ่มหนึ่งที่ถูกรัฐบาลแคลนรุมทำร้ายเนื่องจากไม่มีเงินใช้จ่าย อาหารก็ไม่พอรับประทาน แหล่งสร้างรายได้ก็ถูกนายทุนยึดไปจึงทำให้ขาดรายได้ ด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้พวกต้องพลัดพรากจากบ้านเกิดเข้าไปหาเงินในเมืองหลวง

ภาพยนตร์ เรื่อง **รักนะพ่อตี๋ตั้งโหลง** แอนนี่เข้าไปพัฒนาชุมชนของที่ป้อนำการศึกษาเข้าไปชุมชน มีอุปกรณ์การเรียน การกีฬา หรือแม้แต่เครื่องนุ่งห่มมาให้ อย่างที่เราทราบกันดีว่าพื้นที่ราบสูงประสบภัยธรรมชาติและภาวะขาดแคลนอย่างหนัก จึงต้องการความช่วยเหลือจากคนพื้นราบ

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561
วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สรุปได้ว่า ปัญหาของชาวเขาในภาพยนตร์นั้น คือ ขาดแคลนโอกาสทางการศึกษา ขาดความรู้ในการประกอบอาชีพ โดยชาวเขาจะทำงานได้เพียงแค่ทำไร่ ปลูกพืช เมื่อครั้งที่ดินสร้างรายได้ถูกยึด จึงไม่สามารถประกอบอาชีพอื่นได้ จึงส่งผลให้กระทำความผิดโดยขาดความรู้และการไตร่ตรอง

4. ภาพแทนชาวเขาในลักษณะต่างๆ

บทบาทของชาวเขาในภาพยนตร์มีหลายรูปแบบ หลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับผู้สร้างอยากให้เป็นสิ่งที่เกิดการสังสมประสภารณ์ การเรียนรู้ ความเป็นอยู่ของชาวเขา หรือแม้แต่เกิดจากจินตนาการของผู้สร้าง บทบาทที่เราเห็นชาวเขาในภาพยนตร์มีทั้งดีและร้าย สมหวังและผิดหวัง ซึ่งส่วนใหญ่บทบาทของเขามักมีทิศทางไปทางลบ

4.1 ชาวเขาในฐานะผู้ร้าย

ผู้สร้างภาพยนตร์ เรื่อง*พยัคฆ์ร้ายสายหน้า* สร้างบทบาทให้ชาวเขาเป็นผู้ร้ายจากผลของการขาดแคลนอาหาร ไม่มีรายได้จากการทำงานจนต้องหาทางออกโดยการเดินทางเข้ามาในกรุงเทพมหานครเพื่อปล้นโรงพยาบาลจิตเวช สะท้อนให้เห็นว่าคนชาวเขาขาดความรู้ ไม่สามารถไตร่ตรองหรือหาทางแก้ปัญหาได้อย่างถูกวิธี สร้างภาพลักษณ์ให้ชาวเขาเป็นผู้สร้างความเดือดร้อนให้กับคนกระแสโดยการเดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อมาปล้นเงินในโรงพยาบาลจิตเวช

ภาพยนตร์ที่นำเสนอให้ชาวเขาเป็นผู้ร้ายเรื่องถัดมาคือ *เรื่องรักนะพ่อตี๋ตั้งโหน่ง* สร้างบทบาทให้ชาวเขาเป็นผู้ร้ายดังจะเห็นได้จากตอนที่สามหนุ่มชาวเขา ที่ป้อ หล่อซู หม่าจู่ เข้ามาในกรุงเทพมหานครแล้วสร้างความเดือดร้อนวุ่นวาย เพราะตื่นตาตื่นใจกับความใหญ่โตของเมืองหลวง และไม่เคยสัมผัสมาก่อนจึงมี

พฤติกรรมที่แปลกไป เห็นรถซ่อมสายไฟก็ขอถ่ายรูปเพราะที่หมู่บ้านบนดอยไม่มีให้เห็นแบบนี้ และขณะอยู่ถนัดนั้นพวกเขาเห็นแอนนี่จึงขับรถตามไป เหตุการณ์นี้จึงทำให้พวกเขาเป็นคนร้ายที่ขโมยรถไฟ

กล่าวโดยสรุปคือบทบาทผู้ร้ายของชาวเขาในภาพยนตร์ไทยที่ผู้วิจัยนำมาเสนอนั้น เกิดขึ้นจากความรู้เท่าไม่ถึง เนื่องจากชาวเขาขาดการเรียนรู้ การศึกษา จึงส่งผลให้มีพฤติกรรม การแก้ปัญหาในทางที่ผิดแปลกไป และพฤติกรรมผู้ร้ายที่กล่าวมานั้นเป็นเพียงการสร้างบทบาทของตัวละครจากผู้ผลิตภาพยนตร์นำไปสร้างตัวละครภายในเรื่อง

4.2 ชาวเขาในฐานะตัวตลก

ภาพยนตร์ไทยนั้นมักให้ภาพชาวเขาเป็นตัวตลกเพื่อสร้างสีสัน สร้างเสียงหัวเราะให้กับผู้ชม ผู้ผลิตจึงดึงเอาเอกลักษณ์ประจำตัวของชาวเขามาเสนอในบทบาทของตัวละครชาวเขา ไม่ว่าจะเป็นการพูดออกเสียงไม่ชัด การแต่งกายที่แตกต่างจากคนพื้นเมือง หรือการกระทำที่ผิดแปลกจากคนกระแสหลักทำให้คนกระแสตลกขบขันไปกับตัวละคร ถึงแม้ว่าการนำเสนอภาพลักษณ์ให้ชาวเขาพูดไม่ชัดนี้จะมาจากความจริงที่ว่าชาวเขาพูดภาษาไทยภาคกลางไม่ชัด เช่น

“ช่วยโดย ช่วยโดย เพื่อนของคุณนาตานี
โดยจะตัวไป”

ในบทสนทนาของตัวละครในเรื่องรักนะพ่อตี๋ตั้งโหน่ง แต่การนำเสนอเช่นนี้ชาวเขาบางคนคิดว่าเป็นการล้อเลียนหรือล้อข้อเสียของเขา จึงสร้างความไม่พอใจให้กับชาวเขาบ้างกลุ่ม ภาพยนตร์ไทยที่ปรากฏภาพชาวเขาที่เป็น

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ตัวละครตลก ได้แก่ เรื่อง **พยัคฆ์ร้ายสายหน้า** เรื่อง **รักจิ้ง** เรื่อง **รักนะ พ่อตะตึงโหน่ง** และเรื่อง **กระสือครึ่งคน** ซึ่งตัวละครในภาพยนตร์เหล่านี้ถูกนำเสนอให้ตัวละครชาวเขาพูดไม่ชัด และใส่ชุดประจำเผ่าตลอดทั้งเรื่อง เพื่อแบ่งแยกระหว่างคนชาวเขากับคนกระแสหลัก อีกทั้งยังสอดแทรกมุกตลกผสมกับสำเนียงการออกเสียงไม่ชัดของตัวละครชาวเขาเพื่อสร้างเสียงหัวเราะให้กับผู้ชม นอกจากสอดแทรกมุกตลกเข้าไปแล้วนั้นยังนำเสนอความใสซื่อ ไม่มีความรู้ เข้าใจความหมายไม่ตรงกับคนกระแสหลัก ดังเช่นใน เรื่อง **รักจิ้ง** ผู้ผลิตสร้างบทบาทความตลกให้กับตัวละครชาวเขา โดยการพูดไม่ชัดและมีความสับสนระหว่างความคิดกับการกระทำของตัวเอง กล่าวคือ ลอซู มีความคิดคัดค้านไม่เลี้ยวคูฟิล์มซึ่งเป็นคนเมื่องแต่การกระทำของเขานั้นดูเลพิล์มทุกอย่าง ไม่ว่าจะป็นยอมให้อาศัยอยู่ในบ้านของตนหรือแม้กระทั่งแสดงออกถึงความตอนที่ฟิล์มเป็นไข้ เรื่อง **รักนะ พ่อตะตึงโหน่ง** ตัวละครที่ชื่อที่ป้อ เป็นพนักงานในร้านอาหารที่กรุงเทพฯ ลูกค้าสั่งรายการอาหารพระกระโดดกำแพง เนื่องจากชาวเขาความรู้ัน้อย ฐานะทางการเงินไม่สามารถรับประทานอาหารราคาสูงได้จึงไม่รู้จักรายการในโรงแรมหรูได้ จึงเข้าใจผิด ออกไปตามหาพระกระโดดกำแพงที่วัดซึ่งเป็นโบราณสถาน เรื่อง **พยัคฆ์ร้ายสายหน้า** ตัวละครกลุ่มชาวเขากลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มคนสร้างเสียงหัวเราะภายในเรื่องเนื่องจากความใสซื่อ มีความคิดเพียงแค่อยากได้เงินจึงเดินทางมาปล้นเงินโรงพยาบาลในกรุงเทพฯ

ภาพยนตร์ทั้งสามเรื่องที่ได้กล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงการขาดความรู้ทางการศึกษาของชาวเขา จึงส่งผลให้การกระทำที่แสดงออกมานั้นเป็นเรื่องตลก สร้างเสียงหัวเราะให้กับคน

กระแสที่รับชม ซึ่งการแสดงออกเหล่านี้นผิดแปลกไปจากการกระทำของคนกระแสหลัก กล่าวได้ว่าเป็นการเหยียดชาวเขาถึงการกระทำที่ผิดแปลกจากหลักปกติ เพียงภาพยนตร์ประเภทนี้สร้างขึ้นเพื่อเป็นการผ่อนคลายให้กับผู้ชม และเปิดกว้างกับวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างชาวเขากับคนกระแสหลัก

4.3 ชาวเขากับความเชื่อเรื่อง “ผี”

ภาพยนตร์ที่มีตัวละครเป็นชาวเขาในหลายเรื่องนั้นมักจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชาวเขา และเห็นได้ชัดดังใน เรื่อง **กระสือครึ่งคน** ผีแหบจะปรากฏตลอดทั้งเรื่อง สอดแทรกความเชื่อกับเรื่องผีไว้หลากหลาย เช่น ถ้าเกิดวันพุธห้ามไปงานศพ เพราะจะทำให้เจอผีในงาน เกิดวันอังคารห้ามเข้าห้องน้ำที่อื่นนอกจากบ้านของตัวเอง เพราะมีโอกาสเจอผีในห้องน้ำสูง และคนที่เกิดวันศุกร์ ห้ามเดินทางทางน้ำเพราะจะทำให้เกิดเจอใต้น้ำหรือผีพรายได้ การนำเสนอเช่นนี้เป็นการแซ่ซ้ง หมายถึงสร้างภาพลักษณ์ให้ชาวเขาล้าหลังจมอยู่กับภูตผี ขาดความรู้ ด้อยการศึกษาเพราะงมยเกี่ยวกับเรื่องผี

นอกจากเรื่องกระสือครึ่งคนแล้ว ภาพยนตร์ เรื่อง **รักจิ้ง** ยังให้ภาพชาวเขาผ่านความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ การปราบผี การรักษาโรค แต่ก็ไม่ได้ปรากฏเด่นชัดมากนัก อาจกล่าวได้ว่าความเชื่อ หมอไสยศาสตร์ และหมอผีของชาวเขานั้นเป็นสิ่งที่สูงค่า ไม่สมควรเอามาล้อเล่นได้ ดังที่ตัวละครจำกับฟิล์มสนทนากันถึงเรื่องที่ลอซูมีความรู้ สามารถรักษาโรคต่างๆให้คนในหมู่บ้านได้เนื่องจากมีเชื้อสายมาจากตระกูลที่เป็นหมอไสยศาสตร์ แต่ลอซูก็ไม่แสดงความสามารถนี้

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ออกมาบ่อยครั้ง จะแสดงความสามารถของ การรักษาโรคก็ต่อเมื่อจำเป็นเท่านั้น

กล่าวได้ว่า ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ และนับถือผีของชาวเขานั้นเป็นเพียงแค่สิ่ง ยึดเหนี่ยวจิตใจ และผีที่ชาวเขานับถือนั้นก็คือ ผีบรรพบุรุษ ซึ่งมีความเชื่อว่าคอยดูแลคุ้มครอง ชีวิตของคนในบ้านและในหมู่บ้าน ภาพยนตร์ไทย เกี่ยวกับชาวเขาทั้งสี่ เรื่องที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ นั้น ต่างนำเสนอภาพความเชื่อของชาวเขาที่มีผี เข้ามาเกี่ยวข้องเสียส่วนใหญ่ เนื่องจากวิถีชีวิตของ ชาวเขามีความเกี่ยวข้องกัผี ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับ พวกเขาตั้งกำเนิดจนถึงวันสิ้นอายุไข

4.4 ชาวเขากับเรื่องเพศ

ภาพชาวเขากับการแสดงออกถึง ความต้องการทางเพศปรากฏใน เรื่อง **รักนะ พอตี้ดั่งโห่ง** ตอนที่ป้อจขอให้หมอผีประจำ หมู่บ้านทำเสน่ห์ให้ที่ป้อมีใจให้กับเธอ แต่แล้วพิธี กรรมการทำเสน่ห์ไม่เป็นอย่างที่เธอคิด เธอจะถูก หมอผีคนนั้นข่มขืนแต่เธอหนีรอดออกมาได้ ซึ่ง การนำเสนอภาพหมอผีชาวเขาในลักษณะเช่นนี้ ทำให้เจ้าของชนเผ่าออกมาทวงความถูกต้องที่ ผู้ผลิตภาพยนตร์ถ่ายทอดวัฒนธรรมของพวกเขา ในลักษณะที่ผิดไปจากความจริง

ภาพยนตร์เรื่องนี้สร้างความไม่พอใจ ให้กับชนเผ่าต่าง ๆ มากมาย เนื่องจากหมอผีหรือ หมอไสยศาสตร์สำหรับชาวเขานั้น เป็นบุคคลที่ พวกเขาเคารพและนับถือว่าเป็นบุคคลที่พวกเขาเชิดชู เนื่องจากหมอผีมีความรู้ สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้พวกเขาได้ การที่ผู้ผลิตภาพยนตร์ให้ภาพแทน ชาวเขาหมอผีข่มขืนหญิงสาวถูกถ่ายทอดผ่าน ภาพยนตร์ เหมือนเป็นการไม่ให้เกียรติชาวเขา เป็นกดทับให้พวกเขาดูด้อยลง นอกจากนำเสนอ ให้หมอผีของชาวเขาดำค่าลงแล้วนั้นยังลด

ความน่าเชื่อถือของหมอผีลงอีกด้วย เพราะในเนื้อเรื่อง กล่าวไว้ว่าหมอผีรักษาที่ป้อมไม่ได้หรอก แค่มหากัด ยังรักษาไม่ได้เลย คำกล่าวนี้เป็น การลบถู่และ ทำลายความเชื่อที่ชาวเขาศรัทธาสูงสุด จึงสร้าง ความไม่พอใจให้พวกเขาเป็นอย่างมาก ดังจะเห็น ได้จากในข่าว

“6 คนเผ่าร้องภาพยนตร์ “รักจัง” ละเมิด ศักดิ์ศรี นำเสนอวัฒนธรรมของชาว ไทยภูเขาที่ผิดเพี้ยน ล้อเลียนผ่านสื่อ ถึงความ เชื่อที่ไม่ถูกต้อง หากสื่อเสนอสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ออกไปอาจส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของเขาถูก บิดเบือนจากความจริง”

(อาร์วายทีไนน์. ออนไลน์)

นอกจากจะลดความน่าเชื่อถือของหมอผี แล้วนั้นยังถือได้ว่าผู้ผลิตภาพยนตร์ เรื่อง **รักนะ พอตี้ดั่งโห่ง** ยังนำเสนอภาพหญิงสาวชาวเขาที่ นับถือ และใช้ความรู้สึกมากกว่าความรู้ และ เหตุผล ความนึกคิดเชื่อหมอผีว่าเป็นบุคคลที่ น่ายกย่องคนหนึ่งของเขาจึงนำผลร้ายมาให้กับ ตนเอง

4.5 ชาวเขากับความเป็นอื่น

ชาวเขากับความเป็นอื่นหมายถึงความ หลากหลายทางชาติพันธุ์ของชาวเขาที่แตกต่างไป จากคนไทยในกระแสหลัก มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือแม้แต่จารีตที่ แตกต่างกัน ความเป็นอื่นที่กล่าวมานี้จึงเป็นการ สร้างบทบาทตัวละครจากผู้ผลิตให้มีความ แตกต่างไปจากความเป็นจริงที่ผู้ชมไม่อาจ สามารถเคยพบเห็นได้ กล่าวคือ ภาพยนตร์ เรื่อง **รักนะ พอตี้ดั่งโห่ง** ตัวละครชาวเขาเข้ามาใช้ ชีวิตอยู่เมืองหลวงซึ่งแตกต่างจากบ้านบนดอยที่

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561
วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เคยอาศัยอยู่ ทำให้คนกระแสหลักในเมืองมองว่าพวกเขาเป็นบุคคลที่แปลกประหลาด และต่อมาพวกเขาได้พบกับเพื่อนชาวเขาที่เข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ ซึ่งเธอคนนั้นมีพฤติกรรมที่ต่างจากที่ป้อลลชู และหม่าจู่ คือมองแบบผิวเผินเธอก็เป็นหญิงสาวคนเมืองทั่วไป เธอให้ความช่วยเหลือเพื่อนชาวเขาด้วยกัน หาแหล่งอาศัยให้กับพวกเขา ทำให้สามหนุ่มได้พบเจอกับมิตรภาพระหว่างคนเมืองกรุงกับชาวเขา แต่คนเมืองกรุงเพื่อนของเขานั้นจัดอยู่ในกลุ่มคนชายขอบเช่นเดียวกัน เพราะพวกเขาเป็นเพียงชาวบ้านธรรมดาที่มีฐานะยากจนหาข้าวกินค่า จึงทำให้คนเมืองกลุ่มนี้เห็นใจและเข้าใจพวกเขา เนื่องจากมีฐานะทางสังคมในระดับเดียวกัน และอาชีพของหญิงชาวเขาที่หาแหล่งอาศัยให้กับสามหนุ่มชาวเขานั้นก็เป็นอาชีพขายบริการ ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ชายขอบซ้ำซ้อน อาจกล่าวได้ว่าผู้ผลิตภาพยนตร์เรื่องนี้นำเสนอภาพสะท้อนของสังคมผ่านตัวละครชาวเขาที่ผู้ชมไม่เคยรับชมเหมือนผ่านมา ความเป็นอื่นของชาวเขาในเรื่องนี้ ตัวละครชาวเขาที่เข้ามาใช้ชีวิตในเมืองหลวงใส่เสื้อผ้า เครื่องแต่งกายของชาวเขาตลอดทั้งการอาศัยอยู่ในเมืองกรุง มีสำเนียงภาษาพูดที่แตกต่างกับคนกระแสหลัก ภาพยนตร์เรื่อง **รักนะ พ่อตะตึงโหลง** สะท้อนให้เห็นว่าถึงแม้ชาวเขาจะใช้ชีวิตร่วมกับคนกระแสหลักได้แต่ก็มีวิถีชีวิตที่ต่างกันมาก การสื่อความหมายหรือแม้แต่ภาษาพูดก็ยากต่อการเข้าใจ หากแต่ก็สามารถอยู่ ร่วมกันได้เช่นกัน แต่ก็เป็นกลุ่มคนประเภทชนกลุ่มน้อยเหมือนกัน

สรุปและอภิปรายผล

ภาพยนตร์เป็นสื่อที่สะท้อนความเป็นอยู่วิถีชีวิตของชาวเขา นำภาพวิถีชีวิตเหล่านั้นมา

เสนอเป็นภาพยนตร์สร้างความรู้สึกที่หลากหลายให้กับคนในกระแสหลักรับชม ไม่ว่าจะเป็นความมีน้ำใจของชาวเขาที่แสดงออกอย่างไม่เขินอายช่วยเหลือผู้อื่นโดยที่ไม่รู้จักหรือแม้แต่ความแตกต่างทางชาติพันธุ์ พวกเขาก็แสดงออกถึงความ เป็นห่วงและช่วยเหลือโดยไม่หวังผลตอบแทนและความมีน้ำใจนี้ได้สร้างมิตรภาพระหว่างคนเมืองกับคนกระแสหลักให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ภาพยนตร์เรื่อง **รักนะ พ่อตะตึงโหลง** อาจจะมีการนำเสนอภาพวิถีชีวิตชาวเขาวัฒนธรรมของพวกเขามืดเพี้ยนไปบ้าง ในเรื่องของประเพณี “จุ่มโป๊ะ” แต่บทสรุปของภาพยนตร์ก็มีแนวโน้มไปในทิศทางที่ดีขึ้น มีทางออกให้ตัวละครที่เป็นหญิงสาวสอนเรื่องเพศศึกษานี้กลับตัวและกลับมาใช้ชีวิตแบบปกติ การสร้างภาพลักษณ์ตัวละครในลักษณะนี้เพื่อลดทิวและความคิดเดิมของคนพื้นราบที่มีต่อชาวเขาในทางที่ผิด ผู้ชมก็ซึมซับความดีและความน่ารักของตัวละครชาวเขาเหล่านี้ไปที่ละนิดส่งผลให้คนกระแสหลักเปิดโอกาสและมองลึกลงไป ในจิตใจของชาวเขาโดยมองข้ามความด้อยฐานะในสังคมถึงแม้พวกเขาจะมีฐานะที่ด้อยกว่าคนอื่นแต่พวกเขามีจิตใจที่ดีกว่าและไม่ได้ด้อยไปกว่าใคร ภาพยนตร์ในแต่ละเรื่องที่มีภาพวิถีชีวิตของชาวเขาร่วมอยู่นั้นจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ทั้งความเชื่อ และพิธีกรรม ซึ่งสำคัญของชนเผ่า มักจะเกี่ยวข้องกับชีวิต การเกิด การตาย และการเจ็บไข้ได้ป่วย ความเชื่อและพิธีกรรม ซึ่งความเชื่อของชาวเขาที่ถูกนำเสนอให้ภาพยนตร์ มี 2 เรื่องที่เด่นชัด ได้แก่ ความเชื่อเรื่องผี ชาวเขาเชื่อว่าผีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ผีมักมีความเกี่ยวข้องกับ การเกิด การตายของคนในชนเผ่า ชาวเขาทุกเผ่า จึงนับถือผี และมีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมต่าง ๆ

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เกี่ยวกับผิอย่างหลากหลาย ผิในภาพยนตร์มี 2 ลักษณะ คือ ผิที่ให้คุณประโยชน์ ช่วยเหลือผู้คน และผิที่ให้โทษ สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ ชาวเขาเชื่อว่าการรักษาโรคด้วยไสยศาสตร์ได้ผลดีกว่าแพทย์แผนปัจจุบัน เพราะเชื่อว่าชาวบ้านที่เจ็บป่วยเป็นเพราะทำผิดต่อผี ผิจึงโกรธเคืองและการที่จะรักษาให้หายได้นั้นต้องพึ่งหมอไสยศาสตร์ภาพยนตร์จึงดึงเอาจุดเด่นทางความเชื่อนี้มาผสมผสานกับวัฒนธรรมความเชื่อของคนกระแสดั้งเดิม สร้างบทบาทความตกลงให้หมอผีเรียกเสียงหัวเราะให้กับผู้ชม

นอกจากภาพยนตร์ไทยที่มีชาวเขาจะปรากฏเรื่องของความเชื่อแล้วนั้น ยังปรากฏภาพความรักของชาวเขาไว้อีกด้วย ความรักในภาพยนตร์ไทยที่มีชาวเขามีหลายรูปแบบและได้สร้างเรื่องราวความรักของชาวเขาไว้ ดังนี้ ความรักที่สมหวังและความรักที่สมหวังของชาวเขาในภาพยนตร์นั้นเกิดจากความพยายามทำให้ถูกรัก แสดงออกถึงความรักที่มีให้คนที่เขาชอบ และใช้เวลานานกว่าจะสมหวัง ดังที่เห็นในเรื่อง **รักนะพ่อตะตึงโหนดิง** กว่าทั้งสองจะมีความรู้สึกที่ต่อกันนั้นต้องผ่านเหตุการณ์มากมาย แต่ด้วยความมุ่งมั่นของฝ่ายชาย ชาวเขาสุดท้ายพวกเขาก็มีความสุข ได้รักกันอย่างที่ใจหวัง ความรักที่ผิดหวัง ซึ่งความรักที่ผิดหวังของชาวเขาในภาพยนตร์นั้นมีสาเหตุมาจากการต่างกันทางชนเผ่า เนื่องจากชาวเขารักคนเมือง ซึ่งตามค่านิยมแล้วคนส่วนใหญ่มักสนใจสิ่งที่มีค่ากว่า กล่าวคือ ชอบคนที่มีฐานะดีกว่า ด้วยเหตุผลนี้นอกจากชาวเขาจะผิดหวังในเรื่องความรักกับคนเมืองแล้วชาวเขาที่แอบรักชาวเขาด้วยกันก็ไม่สมหวังในความรักเช่นกัน และ ความรักของมิตรภาพมิตรภาพมีพื้นฐานมาจากความรักใคร่ปรองดอง การไม่อิจฉาริษยา การรู้จัก เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การ

ประนีประนอม การไม่เห็นแก่ตัว และการพยายามปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ซึ่งในภาพยนตร์มักสร้างให้เห็นถึงมิตรภาพระหว่างคนเมืองกับชาวเขาที่สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันได้ ไร้ซึ่งความแปลกแยก

ปัญหาของชาวเขาที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยมีหลากหลาย ปัญหาในที่นี้ไม่ใช่ปัญหาที่ชาวเขาก่อความเดือดร้อนให้กับคนกระแสดั้งเดิมแต่เป็นปัญหาที่ชาวเขาต้องเผชิญและหาทางแก้ไขเพื่อความอยู่รอดของตนและคนในหมู่บ้าน ปัญหาสำคัญของชาวเขา คือ ปัญหาขาดแคลนรายได้ ไม่มีเงินซื้ออาหาร เพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้องของครอบครัว นอกจากนี้จะนำเสนอถึงปัญหาของชาวเขาแล้วนั้น ชาวเขายังถูกนำเสนอในฐานะผู้ร้ายอีกด้วย บทบาทที่เราเห็นชาวเขาในภาพยนตร์มีทั้งดีและร้าย สมหวังและผิดหวัง ซึ่งอาจจะพบเห็นบ้างบางบทบาทที่ชาวเขาถูกนำเสนอไปในทิศทางลบ เช่น เป็นโจรปล้นโรงพยาบาลจิตเวช ถ้ามองจากผิวเผินผู้ชมอาจคิดว่าเขาเป็นเพียงแค่ว่าใจที่อยากได้เงินกับหมู่บ้าน แต่การปล้นเงินในโรงพยาบาลเป็นการเปรียบเทียบว่า ชาวเขาต้องการศึกษา แคปล้นเงินยังมาปล้นผิดที่เพราะสถานที่ที่มีเงินมากไม่ใช่โรงพยาบาลจิตเวชแต่เป็นธนาคาร

ข้อเสนอแนะ

ประเด็นการศึกษาเรื่องชาวเขา เป็นประเด็นที่สำคัญ เพราะทำให้เห็นมุมมองของคนกระแสดั้งเดิมที่มองชาวเขาและคนชาวเขามองตนเอง ควรมีการศึกษาขยายความรู้เรื่องชาวเขาในวรรณกรรมหรือละคร เพื่อให้ได้เห็นภาพชาวเขาชัดเจนขึ้น

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เอกสารอ้างอิง

ทวิช จตุวรพฤกษ์. (2541). **เสียงจากคนชายขอบ.**

เชียงใหม่: เครือข่ายชาติพันธุ์ศึกษา
ศูนย์ภูมิภาคเพื่อการศึกษาสังคมศาสตร์และ
การพัฒนาที่ยั่งยืน คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วศิน ปกป้อง, พุฒิพงศ์ พรหมสาขา ณ สกลนคร
และกัญนาง ปัทมสุต. (2550). **รักนะ
พ่อ๊ะตั้งโหนดง.** สืบค้น เมื่อ 2 เมษายน,
2561, จาก <https://www.dailymotion.com/video/x60yr4k>

สุริชัย หวันแก้ว. (2546). **กระบวนการกลายเป็น
คนชายขอบ.** กรุงเทพมหานคร:
คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคม
วิทยา สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

เอกรัฐ เลาหทัยวณิชย์. (2556). **แนวคิดการสร้างภาพแทน
(Representation).** ค้นเมื่อ 19 มิถุนายน
2561 จาก <https://phdcommunication.wordpress.com>

บิณฑ์ บันลือฤทธิ์. (2559). **กระสือครึ่งคน.** สืบค้น
เมื่อ 2 เมษายน, 2561 จาก <https://www.dailymotion.com/video/x5Xqykk>

อาทิตย์ ศรีภูมิ. (2548). **พยัคฆ์ร้ายสายหน้า.**
สืบค้นเมื่อ 2 เมษายน, 2561 จาก
<https://www.youtube.com/watch?v=kRgpK0ud8n8>

เหมันต์ เขตมี. (2549). **รักจัง.** สืบค้นเมื่อ 2 เมษายน,
2561, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=SlbueY-6>